

devojka iz voza

POLA HOKINS

Prevela Magdalena Reljić

 izdevošiva
vulkan

Beograd, 2015.

Zakopana je pokraj bele breze, ispod stare železničke pruge. Grob joj je označen nekom vrstom spomenika, koja u stvari nije ništa više od gomilice kamenja. Nisam želela da njen grob privlači pažnju, ali nisam mogla da je ostavim bez uspomene. Tu spokojno spava, niko je ne uznemirava, nema buke, cvrkuta ptica, niti tutnjave vozova.

Jedna za tugu, dve za sreću, tri za devojčicu.* Tri za devojčicu.
Tri za devojčicu. Zapijem kod broja tri, jednostavno ne
mogu da nastavim. Glava mi ječi od zvukova, usta su mi
puna krvi. Tri za devojčicu. Čujem ih, svrake, smeju mi se,
rugaju se svojim hrapavim gakanjem. Slute. Na zlo. Vidim
ih, crne na suncu. Ne ptice, nešto drugo. Crno na suncu.
Neko dolazi. Neko mi se obraća. *Eto vidiš. Vidiš šta si me
naterala da uradim.*

* Početak tradicionalne engleske dečje brojalice o svrakama. Prema starom sujeverju, broj svraka koje neko ugleda određuje da li će imati sreće ili ne. (Prim. lekt.)

REJČEL

PETAK, 5. JUL 2013.

JUTRO

Kraj železničkih šina nalazi se hrpa odeće. Svetloplava tkanina, možda košulja, upetljena s nečim prljavobelim. Verovatno smeće, deo tovara izbačenog u zakržljali šumarak uz obalu. Možda su ga ostavili inženjeri koji rade na ovom delu pruge, često su tu. A možda je nešto drugo. Majka mi je oduvek govorila da imam bujnu maštu, Tom mi to takođe govori. Ali jače je od mene. Kad vidim te odbačene stvari, prljave majice ili jednu cipelu, odmah pomislim na drugu cipelu i stopala kojima pristaju.

Voz poskakuje, klapara i škripavo kreće dalje, hrpa odeće nestaje iz vida i truckamo prema Londonu brzinom živahnog trkača. Neko na sedištu iza mene uznemireno uzdiše – spori voz iz Ešberija za Juston u 8.04 može da iskuša strpljenje i najiskusnijeg putnika. Vožnja bi trebalo da traje pedeset četiri minuta, ali retko je tako: ovaj deo pruge je star, oronuo, pun signalnih problema i beskrajnih inženjerskih radova.

Voz gmiže, drmusavo prolazeći pored skladišta i vodotornjeva, mostova i koliba, pored skromnih viktorijanskih kuća okrenutih leđima prema pruzi.

Glava mi je naslonjena na prozor vagona, posmatram te kuće koje promiču kao na filmu, vidim ih onako kako ih drugi ne vide; čak ni njihovi vlasnici ih verovatno ne gledaju iz ove perspektive. Jednom ili dvaput dnevno imam uvid u živote drugih ljudi, samo na trenutak. Ima nečeg utešnog u prizoru stranaca u njihovim domovima.

Nečiji telefon zvoni, neobično radosnom i veselom melodijom. Taj neko se dugo ne javlja i mobilni nastavlja da zvrnda. Mogu da osetim kako se ostali putnici meškolje na sedištima, šuščaju novinama, tapkaju ekrane svojih računara. Voz se trza i zanosi na krivini, usporivši kada se približi crvenom signalu. Trudim se da ne dignem pogled, trudim se da čitam besplatne novine koje su mi utrapljene na putu do stanice, ali reči mi se mute pred očima, ništa mi ne zadržava pažnju. U glavi mi je i dalje hrpa odeće koja leži kraj šina, ostavljena.

V E Ć E

Promučkani džin-tonik kipi preko ivice limenke dok je prinosim usnama i otpijam. Oštar i hladan, ukus mog prvog odmora sa Tomom, ribarsko selo na baskijskoj obali 2005. godine. Ujutru plivamo pola kilometra do ostrvceta u zalivu, vodimo ljubav na skrivenim plažama; posle podne sedimo za šankom pijuckajući jaki, gorki džin-tonik, i gledajući kako fudbaleri igraju haotične mečeve sa po dvadeset pet igrača na peskovitoj plaži.

Uzimam još jedan gutljaj, pa još jedan, limenka je već poluprazna ali nema veze, imam još tri u plastičnoj kesi kraj nogu. Petak je, stoga ne moram da osećam krivicu što pijem u vozu. Hvala bogu da je petak. Tada počinje zabava.

Čeka nas lep vikend, bar tako prognoziraju. Nebo je vedro, bez ijednog oblaka. Ranije bismo se odvezli u Korli Vud sa korpom za piknik i novinama, proveli čitavo popodne izležavajući se na suncu i pijuckajući vino. Ponekad bismo raspalili roštilj sa prijateljima ili otišli u *Ružu*, sedeli u bašti pivnice do sumraka, zajapureni od sunca i alkohola, teturali se kući, ruku podruku, spavali na kauču.

Prelepo sunce, nebo bez oblaka, bez ikoga za igru, bez posla. Život koji sada živim teži je leti, kada ima tako puno dnevne svetlosti, tako malo noćnog zaklona, kada su svi napolju, napadno, nepodnošljivo srećni. To je iscrpljujuće i samo vas tera da se osećate loše što im se ne pridružite.

Pređa mnom je dug i naporan vikend, četrdeset osam praznih sati koje treba popuniti. Opet dižem limenku do usta, ali u njoj nema više ni kapi.

* * *

PONEDELJAK, 8. JUL 2013.

JUTRO

Pravo je olakšanje biti u vozu koji polazi u 8.04. Nije da jedva čekam povratak u London zbog posla, čak ni nemam neku naročitu želju da budem u Londonu. Samo hoću da se zavalim u sedište od prevrnute kože, osetim toplinu sunca koje prodire kroz prozor, osetim ljuljuškanje vagona, napred-nazad, napred-nazad, umirujući ritam točkića na šinama, radije bih bila ovde i gledala kako kuće promiču jedna za drugom, nego bilo gde drugde.

Postoji jedan lažni semafor na ovoj liniji, negde na pola mog putovanja. Pretpostavljam da je lažan jer je gotovo uvek upaljeno crveno svetlo; i svakog dana se zaustavljamo na tom mestu, ponekad na po svega nekoliko sekundi, ponekad i na po nekoliko minuta. Kada sedim u vagonu D, što obično činim, i voz se zaustavi kod tog semafora, što obično čini, imam savršen pogled na moju omiljenu kuću, onu s brojem petnaest.

Kuća broj petnaest je nalik ostalim kućama duž ove pruge, u viktorijanskom stilu, na dva sprata, s pogledom na uski, lepo održavani vrt koji se proteže šest metara do ograde, ispred koje se pruža nekoliko metara ničije zemlje do železničkih šina. Ovu kuću znam napamet. Znam svaku ciglu, znam boju zavesa na spratu (bež, sa tamnoplavom šarom), znam da se farba ljušti sa prozora kupatila i da nedostaju tri ili četiri pločice iz gornjeg reda sa desne strane.

Znam da se u toplim, letnjim noćima njeni stanari Džejson i Džes ponekad izvuku kroz veliki prozor kako bi sedeli na improvizovanoj terasi iznad kuhinjskog krova. Njih dvoje su savršen, uspešan par. On je tamnokos i dobro građen, snažan, zaštitnički tip. Ima predivan smeh. Ona je jedna od onih sićušnih pticolikih žena, lepotica blede kože i kratko ošišane plave kose. Ima građu koja ide uz njeno lice izraženih jagodica, prošarano pegicama, i prefinjene brade. Tražim ih pogledom dok stojim na tom crvenom semaforu. Džes je ujutru često napolju, a naročito leti voli da pije kafu u vrtu. Ponekad, kada je ugledam, imam osećaj da i ona mene vidi, kao da mi uzvraća pogled, i želim da joj mahnem. Previše fantaziram, znam. Džejsona ne viđam tako često, uglavnom je na poslu. Ali kada ih nema na vidiku, razmišljam gde bi mogli biti. Možda tog jutra oboje imaju slobodan dan i ona leži u krevetu dok on sprema doručak, ili su možda zajedno otišli na trčanje, jer su oni ta vrsta ljudi.

Pola Hokins

(Tom i ja smo nekada zajedno trčali nedeljom, ja nešto brže od mog normalnog tempa, on upola sporije od svog, kako bismo išli ukorak jedno s drugim.) Možda je Džes u gostinskoj sobi, slika, ili se možda zajedno tuširaju, njene ruke na pločicama, njegove na njenim kukovima.

VEČE

Iskosivši se prema prozoru, naslanjam leđa na zid vagona i otvaram jednu od bočica belog vina kupljenih u prodavnici na Justonu. Nije hladno, ali poslužiće. Sipam malo u plastičnu čašu, zatvaram čep i vraćam bocu u svoju tašnu. Nije naročito prijatno piti u vozu ponedeljkom, osim ako nemate društvo, a ja ga nemam.

U vozovima srećem poznata lica, ljude koje viđam nekoliko puta mesečno, u oba smera. Prepoznajem ih i oni verovatno prepoznaju mene. Ne znam mogu li da prozru ko sam ja zapravo.

Veče je predivno, toplo ali ne previše, sunce lenjo tone prema horizontu, senke se izdužuju i krošnje drveća okupane su zlatnom svetlošću. Voz se klacka, prolazimo pored Džejsonove i Džesine kuće, oni promiču u izmaglici zalazećeg sunca. Ponekad, ne često, uspem da ih vidim sa ove strane pruge. Ako se ne mimoilazimo sa drugim vozom, i ako putujemo dovoljno sporo, ponekad ih vidim na terasi. Ako ne, kao danas, onda ih zamišljam. Džes sedi s nogama podignutim na baštenski sto, sa čašom vina u ruci, Džejson stoji iza nje, s rukama položenim na njena ramena. Zamišljam dodir njegovih šaka, njihovu težinu, utešnu i zaštitničku. Ponekad uhvatim sebe kako pokušavam da se setim poslednjeg puta kada sam ostvarila značajan fizički kontakt sa drugom osobom, samo zagrljajem ili srdačnim stiskom ruke, i srce mi se stegne.

UTORAK, 9. JULI 2013.

JUTRO

Hrpa odeće od prošle nedelje je i dalje tamo, i izgleda prljavije i ofucanije nego pre nekoliko dana. Negde sam pročitala da prilikom sudara u vozu može da vam se pocepa odeća. Smrt u vozu nije ništa neobično. Ima ih dve do tri hiljade godišnje, kažu, znači barem jedna svakih par

Devojka iz voza

dana. Nisam sigurna koliko su slučajne. Pažljivo gledam odeću dok voz mili pored nje, u potrazi za krvlju, ali je ne vidim.

Kao i obično, zaustavljamo se kod lažnog semafora. Vidim Džes kako stoji na verandi ispred duplih vrata. Na sebi ima haljinu jarkih boja, noge su joj bose. Gleda preko ramena u kuću, verovatno priča sa Džejsonom, koji će spremi doručak. Pogled mi je fiksiran za Džes, njen dom, dok voz produžava dalje. Neću da gledam druge kuće, a naročito ne želim da vidim četvrtu u nizu, onu koja je nekada bila moja.

Pet godina sam živela u broju dvadeset tri, u Ulici Blenhajm, blaženo srećna i beznadežno očajna. Sada ne mogu ni da pogledam u nju. Bila je moj prvi dom. *Moj prvi dom*. Ne roditeljska kuća, ne iznajmljena sa cimerkama, već moj prvi dom. Ne mogu da podnesem taj prizor. Zapravo, mogu, to i činim, jer želim, mada ne želim, trudim se da je ignorišem. Svakog dana sebi kažem da je ne gledam i svaki put to učinim. Jače je od mene, iako tu nema ničega što bih želela da vidim, iako će me povrediti sve što ugledam. Iako dobro pamtim kakav je bio osećaj kada sam podigla pogled i primetila da belih zavesa na spratu više nema, i da su zamenjene nekim u bebećoj ružičastoj boji, iako i dalje pamtim bol koji sam osetila kada sam videla Anu kako zaliva ruže pored ograde, u majici zategnutoj preko stomaka, i ujela se za usnu toliko jako da je prokrvarila.

Tada zatvorim oči i brojim do deset, petnaest, dvadeset. Eto, prošlo je, nema više šta da se vidi. Ulazimo u stanicu Vitni i krećemo dalje, voz ubrzava dok se predgrađe utapa u sumorni severni London, terasaste kuće zamenjuju mostovi išarani grafitima i napuštene zgrade sa razbijenim prozorima. Što smo bliže Justonu, osećam veću uzrujanost, teskoba raste, kako će biti danas? Na oko petsto metara pre Justona, s desne strane nalazi se prljava, niska, betonska zgrada. Na njoj je neko napisao: *Život nije paragraf*. Razmišljam o onom zamotuljku odeće pokraj šina i osećam kako mi se grlo steže. Život nije paragraf i smrt nije međuigra.

VEČE

Voz u koji ulazim uveče, onaj u 17.56, nešto je sporiji od jutarnjeg – treba mu jedan sat i jedan minut – čitavih sedam minuta više od jutarnjeg voza, uprkos tome što se ne zaustavlja na dodatnim stanicama. Nema veze, jer kao što ujutru ne žurim da stignem u London, tako ni uveče ne žurim da se vratim u Ešberi. Ne zato što je to Ešberi, iako je mesto

samo po sebi dovoljno sumorno, gradić koji je nikao poslednje dekade XVII veka i raširio se poput tumora po srcu Bakingamšira. Ništa bolji, ništa gori, ništa drugačiji od većine takvih varošica, sa centrom punim kafića, prodavnica mobilnih telefona i sportske opreme, okružen prstenom predgrađa, iza kog je carstvo multipleks bioskopa i supermarketa. Ja živim u umereno otmenom i relativno novom naselju, u delu grada gde trgovački centar postepeno prelazi u stambeno područje, ali to mi nije dom. Moj dom je viktorijanska kuća pored pruge, ona koju sam delimično posedovala. U Ešberiju ne posedujem nekretnine, nisam čak ni stanarka, samo podstanarka, neko ko deli jedan neupadljiv i pristojan dupleks sa Ketijem, zahvaljujući njenoj ljubaznosti i dobroti.

Ketijem i ja smo drugarice od fakulteta. Poludrugarice, zapravo, nikada nismo bile tako bliske. Na prvoj godini je živela u sobi preko puta mene i pohađale smo ista predavanja, tako da smo se prirodno udružile tokom tih prvih nedelja privikavanja na studentski život, pre nego što smo upoznale ljude sa istim interesovanjima. Posle prve godine smo se retko vidale, a posle fakulteta skoro uopšte nismo, osim na ponekom venčanju. Ali u trenutku kada mi je pomoć zaista bila potrebna, ona je slučajno imala sobu viška i nekako je imalo smisla da se tu uselim. Bila sam tako sigurna da će moja nevolja trajati svega nekoliko meseci, najviše pola godine, prosto nisam znala šta drugo da radim. Nikada nisam živela sama, iz roditeljskog doma otišla sam u podstanare sa Tomom, nikada nisam mislila da ću živeti sama, strepela sam od te ideje, i stoga sam prihvatila njen predlog. I ovde sam skoro dve godine.

Ali nije tako *strašno*. Ketijem je dobra osoba, na onaj napadan način. Ona vas natera da primetite njenu dobrotu. Njena dobrota piše se velikim slovima, to je osobina koja nju opisuje i potrebno joj je da bude priznata, često, skoro svakodnevno, što ume da bude zamorno. Ali nije tako loše, u životu postoje i gore cimerke. Ne, ni Ketijem ni Ešberijem mi ne smetaju u ovoj novoj situaciji (i dalje je smatram novom, iako se dogodila pre dve godine). Već gubitak kontrole. U Ketijemnom stanu osećam se kao gošća, i to ona koja nije dobrodošla. Osećam to u kuhinji, gde se guramo u skućenom prostoru dok spremamo obroke. Osećam to dok sedim kraj nje na kauču, sa daljinskim u njenom čvrstom stisku. Jedini prostor koji doživljavam kao istinski svoj jeste moja sobica u koju sam ugurala krevet i radni sto, između kojih se bukvalno provlačim. Dovoljno je udobna, ali to nije stan u kom biste želeli da *boravite*, i zato se kroz njega razvlačim,

Devojka iz voza

u dnevnoj sobi ili za kuhinjskim stolom, s nelagodnom i osećajem nemoći. Izgubila sam kontrolu nad svim, čak i nad mestima u svojoj glavi.

SREDA, 10. JULI 2013.

JUTRO

Vrućina je sve intenzivnija. Tek je prošlo pola devet i dan samo što nije počeo, a vazduh je već sparan. Priželjkujem oluju, ali nebo je tvrdoglavo čisto i bledoplavo. Brišem znoj iznad gornje usne, žaleći što se nisam setila da kupim flašicu vode.

Jutros ne vidim Džejsona i Džes i telom mi prostruji gorak talas razočaranja. Smešno, znam. Proučavam kuću, ali ne vidim ništa. Zavesa u prizemlju su razgrnute, ali dvokrilna vrata su zatvorena, sunce se odbija o staklo. Prozor na spratu takođe je zatvoren. Džejson je možda na poslu. Mislim da je lekar, verovatno radi za one prekomorske kompanije. Uvek na dužnosti, sa spakovanom torbom na komodi; zemljotres u Iranu ili cunami u Aziji i on ostavlja sve, grabi torbu i stiže na *Hitrou* u roku od nekoliko sati, spreman da odleti i spasava živote. Sudeći po odvažnim dezenima i starkama, i lepoti i stavu, Džes verovatno radi u industriji mode. Ili možda u muzičkom svetu, ili u marketingu, možda je stilista ili fotograf. Povrh svega, talentovana je slikarka i ima dosta umetničkog zanosa. Vidim je u gostinjskoj sobi na spratu, muzika trešti, prozor je otvoren, četkica u njenoj ruci, ogromno platno naslonjeno na zid. Biće tu do ponoći, Džejson zna da ne treba da je ometa dok radi.

Zapravo je ne vidim, naravno. Ne znam da li slika, niti da li Džejson ima privlačan osmeh, niti ima li Džes lepe jagodične kosti. Odavde ne mogu da vidim kakve je građe i nikada nisam čula Džejsona kako se smeje. Nikada ih nisam videla izbliza, nisu bili stanari te kuće kada sam ja živela u toj ulici. Doselili su se pre dve godine, ne znam tačno kada. Počela sam da ih primećujem pre oko godinu dana. Postepeno, meseci su prolazili, a oni su mi postali važni.

Ne znam ni kako se zovu, pa sam morala sama da im nadenem imena. Džejson, zato što je zgodan poput britanske filmske zvezde, ne kao Dep ili Pit, već kao Firt, ili Džejson Ajzaks. I Džes samo zato što ide uz Džejsona, i ide uz nju. Odgovara joj, zgodno je i bezbrižno poput nje. Lep su par, dobro se slažu. Srećni su, primećujem. Predstavljaju ono što

sam ja nekada bila. Oni su Tom i ja pre pet godina. Oni su ono što sam izgubila, oni su sve što sam želela da budem.

V E Ć E

Moja košulja, neudobno uska, zategnuta preko grudi, ima vlažne fleke ispod pazuha. Oči i grlo me svrbe. Večeras ne želim da se putovanje vozom otegne, žudim da što pre stignem kući, svučem se i istuširam, da budem tamo gde me niko neće videti.

Gledam u muškarca na sedištu dijagonalno od mog, na drugom kraju vagona. Otprilike je mojih godina, u ranim tridesetim, sa tamnom kosom, prosedom na slepoočnicama. Koža mu je bleđa. Ne nosi odelo, skinuo je sako i prebacio ga preko sedišta do sebe. Ima *makbuk*, tanak kao papir, postavljen na metalnu policu pred njim. Sporo kuca. Na desnoj ruci nosi veliki, srebrni sat, izgleda skupo, možda marke *brajtling*. Žvaće unutrašnju stranu svog obraza. Možda je nervozan? Ili samo udubljen u misli. Piše važan mejl kolegi u njujorškoj poslovnicu, ili brižljivo smišlja poruku za raskid sa devojkom. Najednom diže glavu i hvata moj pogled, odmerava me, opaža bočicu vina na stočiću ispred mene. Skreće pogled. Nešto u obliku njegovih usana nagoveštava gađenje. Ne dopadam mu se.

Nisam više ista devojka. Više nisam poželjna, na izvestan način sam čak i odbojna. Ne samo zato što sam se ugojila, ili što mi je lice nateklo od previše alkohola i premalo sna – čini mi se kao da ljudi primećuju koliko sam oštećena, kao da mi je to napisano posred čela, vidi mi se na licu, u držanju, u pokretima.

Prošle nedelje sam izašla iz sobe da uzmem čašu vode i načula Ketin razgovor sa Dejmijenom, njenim dečkom, dok su sedeli u dnevnoj sobi. Stajala sam u hodniku i slušala. „Tako je usamljena“, rekla je Ket. „Stvarno brinem za nju. Ne pomaže to što je stalno sama.“ A onda je rekla: „Imaš li nekog na poslu, možda, ili u ragbi-klubu?“, i Dejmijen je uzvratio: „Za Rejčel? Pa, Ket, ne pokušavam da budem duhovit, ali nisam siguran da poznajem ikoga ko je toliko očajan.“

UTORAK, 11. JULI 2013.

JUTRO

Čeprkam flaster na kažiprstu. Mocar je, nakvasio se jutros dok sam prala šolju od kafe, imam osećaj da je pihtijast i prljav, iako je jutros stavljen. Neću da ga skinem jer je posekotina duboka. Kad sam stigla kući, Keti je bila napolju, pa sam otišla do prodavnice i kupila dve flaše vina. Prvu sam stukla odmah, a onda pomislila da iskoristim to što ona nije tu i ispečem sebi biftek, skuvam sos od crnog luka i pojedem ga sa zelenom salatam. Dobar, zdrav obrok. I dok sam seckala crni luk, zasekla sam vrh prsta. Verovatno sam otišla u kupatilo da očistim ranu, a potom malo privilegla kako bih na sve zaboravila, jer kada sam se probudila oko deset sati, čula sam Keti i Dejmiijena kako pričaju i on je govorio da je zgrožen što sam kuhinju ostavila u neredu. Keti se popela na sprat, pokucala tiho na moja vrata i odškrinula ih. Promolila je glavu i upitala jesam li dobro. Izvinila sam joj se, ne znajući ni zašto se izvinjavam. Rekla je da nema problema, ali da bi bilo dobro ako bih mogla malo da počistim za sobom. Radna površina i daska za sečenje bili su krvavi, kuhinja je vonjala na sirovo meso, jer je biftek, posiveo, još ležao na pultu. Dejmiijen mi se nije čak ni javio, samo je odmahnuo glavom i otišao na sprat u Ketinu spavaću sobu.

Kada su njih dvoje legli, setila sam se da je druga flaša ostala netaknuta, pa sam je otvorila. Sela sam na kauč i gledala televiziju sa utišanim tonom kako oni ne bi čuli zvuk. Ne sećam se šta sam gledala, ali u jednom trenutku sam se zacemento osećala usamljeno, ili srećno, ili kako god, jer sam poževela s nekim da pričam. Potreba za kontaktom sigurno je bila prejaka i nisam imala nikog drugog da zovem osim Toma. Ni sa kim drugim i ne želim da pričam osim sa Tomom. Registar poziva na mom telefonu pokazuje da sam ga sinoć zvala četiri puta: u 23.02, 23.12, 23.54, 00.09. Sudeći po dužini poziva, ostavila sam dve govorne poruke. On se možda i javio, ali se ne sećam da sam razgovarala s njim. Sećam se da sam mu ostavila poruku; mislim da sam ga samo zamolila da me pozove. Verovatno sam isto to rekla oba puta, što i nije toliko strašno.

Voz se uz drmusanje zaustavlja na crvenom semaforu i dižem pogled. Džes sedi na terasi i pije kafu. Noge je podigla na stočić i glavu zabacila unazad, sunčajući se. Čini mi se da iza nje vidim senku, neko se pomera: Džejson.

Žudim da ga vidim, da uhvatim odblesak njegovog zgodnog lica. Želim da i on izade na terasu, stane iza nje, kao što to obično čini, i da je poljubi u čelo.

Ali on ne izlazi, i njena glava pada napred. Danas su njeni pokreti nešto drugačiji; tromija je, usporenija. Videla bih ga kako joj se pridružuje, ali voz se trza i kreće napred, a njega i dalje nema, ona je sama. I sada, bez razmišljanja, hvatam sebe kako piljim u svoju kuću, i ne mogu da odvojim pogled. Dvokrilna vrata su širom otvorena, svetlost ulazi u kuhinju. Ne mogu da tvrdim, zaista ne mogu, da li vidim ili umišljam, ali ona je tamo, za sudoperom, pere sudove? Da li to neka devojčica sedi u jednoj od onih visokih bebećih stolica, odmah pored kuhinjskog stola?

Sklapam oči i puštam da tama nadođe i raširi se dok se ne pretopi iz osećaja tuge u nešto gore, u sećanje, u osvrt na prošlost. Nisam ga samo zamolila da mi se javi. Sada se sećam, plakala sam. Rekla sam mu da ga i dalje volim, da ću ga uvek voleti, i preklinjala sam ga da me pozove: *Tome, moram da pričam sa tobom. Nedostaješ mi. Ne, ne, ne, ne, ne, ne, ne.*

Sada to moram da prihvatim, nema svrhe poricati istinu. Čitavog dana ću se osećati užasno, u talasima, jačim i slabijim, i opet jačim, i grčice mi se utroba u agoniji sramote, vrelina će mi oblitati lice, a oči će se čvrsto zatvoriti kao da će to pomoći da sve nestane. I čitavog dana ću govoriti sebi da to nije najgora stvar na svetu, zar ne? Bar nije najgora koju sam učinila, jer to nisam izvela na javnom mestu, niti sam se izdrala na nekog stranca na ulici. Nije kao kada sam ponizila svog muža na letnjem roštilju izvredavši ženu jednog od njegovih prijatelja. Nije kao kada smo se potukli jedne noći kod kuće, pa sam zamahnula štapom za golf, odvalivši komad maltera u hodniku ispred spavaće sobe. Nije kao kada sam se vratila na posao posle četvoročasovnog ručka i teturala se kroz kancelariju, spitičući se dok su svi gledali, a Martin Majls me je odvojio u stranu i rekao: „Mislim da bi trebalo da odeš kući, Rejčel.“ Jednom sam pročitala knjigu bivše alkoholičarke, u kojoj opisuje kako je oralno zadovoljila dva različita muškarca, koje je tek upoznala u restoranu, u jednoj od najprometnijih londonskih ulica. Čitala sam to i pomislila da ja nisam *tako* strašna. Tu povlačim liniju.

V E Ć E

Ceo dan razmišljam o Džes, i ne uspevam da se koncentrišem ni na šta drugo osim na jutrošnji prizor. Šta me je to nateralo da pomislim kako

nešto nije u redu? Nisam mogla da joj vidim izraz lica sa one udaljenosti, ali sam osetila, gledajući u nju, da je sama. Više nego sama, usamljena. Možda to i jeste bila, možda je on otišao, otišao u jednu od tih toplih zemalja u kojima spasava živote. I nedostaje joj, i ona brine, iako zna da je tako moralo biti.

Naravno da joj nedostaje, baš kao i meni. Džejson je dobar i snažan, sve što jedan muž treba da bude. I oni su partneri. Mogu to da vidim, znam da jesu. Njegova snaga, taj zaštitnički stav koji zrači iz njega, ne znači da je ona slaba. Džes je snažna na druge načine, ona pravi intelektualni skok koji ga ostavlja zadivljenog, ona može da pronikne u suštinu problema, da ga isecira i analizira za kraće vreme nego što je nekim ljudima potrebno da kažu dobro jutro. Na zabavama, on je često drži za ruku, iako su već godinama zajedno. Poštuju jedno drugo, ne kritikuju jedno drugo.

Večeras sam iscrpljena. Trezna i kameno hladna. Ponekad mi je krivo što moram da pijem, a ponekad mi je krivo što ne mogu. Danas mi se stomak prevrće kad pomislim na alkohol. Ali trezvenost u večernjem vozu je izazov, naročito sada, po ovoj vrućini, kada mi sloj znoja pokriva svaki milimetar kože, unutrašnjost usta me pecka, oči me svrbe jer mi je maskara upala u uglove.

Trzam se kada mi telefon zazuji u tašni, dve devojčice preko puta gledaju u mene pa jedna u drugu, razmenjuju osmehe, ne znam šta misle o meni, ali znam da nije dobro. Srce mi lupa dok vadim telefon, znam da ništa dobro ne mogu da očekujem: ili je Ketii, koja će ljubazno, uvek tako ljubazno, da me zamoli da večeras zaobiđem alkohol? Ili moja majka, sa obaveštenjem da sledeće nedelje dolazi u London, pa će svratiti kod mene na posao da odemo na ručak. Gledam u ekran. Tom. Oklevam samo sekund, a onda se javljam.

„Rejčel?“ U prvih pet godina našeg poznanstva, nikada me nije zvao Rejčel, uvek Rejč. Ponekad Šeli, jer je znao koliko mrzim to ime i zavrjavalo ga je kada se nerviram, a potom kikoćem, jer nisam mogla da odolim a da mu se ne pridružim u smehu. „Rejčel, ja sam.“ Glas mu je turoban, zvuči umorno. „Slušaj, moraš da prestaneš, važi?“ Ne govorim ništa. Voz usporava i skoro sam preko puta kuće, moje stare kuće. Želim to da mu kažem da izađe napolje, da stane na travnjak. *Hoću da te vidim.* „Molim te, Rejčel, ne možeš više tako da me zivkaš. Moraš da se dovedeš u red.“ U grlu mi je knedla, tvrda kao kamen, gladak i zaglavljnjen. Ne mogu da progutam. Ne mogu da progovorim. „Rejčel? Jesi li tu? Znam da ti nije lako, i žao mi je zbog toga, stvarno jeste, ali... ne mogu

Pola Hokins

da ti pomognem, a tvoje uporno zivkanje uznemirava Anu. U redu? Ne mogu više da ti pomognem. Idi na neku grupnu seansu ili nešto. Molim te, Rejčel. Danas posle posla idi na sastanak Anonimnih alkoholičara.“

Odlepljujem ivicu prljavog flastera sa prsta i gledam u bledu, namreškano kožu ispod njega, skorelu krv duž ivice nokta. Noktom palca desne ruke pritiskam središte posekotine i osećam kako se otvara, bol je oštar i jak, zadržavam dah. Krv počinje da curi iz rane. Devojčice preko puta me zblanuto gledaju.